Valiokunnan lausunto MmVL 22/2020 vp─ U 73/2018 vp, U 12/2019 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (yhteisen maatalouspolitiikan siirtymäsäännöt)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista (U 73/2018 vp): Maa- ja metsätalousvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 4/2020 vp — U 73/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista (U 73/2018 vp): Maa- ja metsätalousvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 16/2020 vp — U 73/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista (U 73/2018 vp): Maa- ja metsätalousvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 30/2020 vp — U 73/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):
- maatalousneuvos Kari Valonen, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Sonja Pyykkönen, ympäristöministeriö
- tutkimusprofessori Jyrki Niemi, Luonnonvarakeskus
- maatalousjohtaja Johan Åberg, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry

Viitetiedot

Valmis
5.0

Valiokunnan lausunto MmVL 22/2020 vp

Valiokunta on käsitellyt tämän asian yhteydessä asian U 12/2019 vp (yhteisen maatalouspolitiikan siirtymäsäännöt)

Lausunnot

Valiokunta on antanut asiasta aikaisemmin lausunnot MmVL 20/2018 vp ja MmVL 7/2019 vp

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

UJ 30/2020 vp

Pääasiallinen sisältö

Kroatian ja Saksan puheenjohtajakausilla tehdyt muutosehdotukset koskien YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta ja siinä erityisesti asiakohtia:

- ympäristö ja ilmasto
- muut kuin ympäristö- ja ilmastonäkökohtiin liittyvät tukitoimityypit
- uusi toimeenpanomalli (7, 88, 89, 106, 120 ja 121a artiklat ja liite I)
- ja muut ehdotukset.

Lisäksi kirjelmissä on käsitelty horisontaaliasetusta, markkinajärjestelyasetusta ja monivuotisesta rahoituskehyksestä johtuvia muutoksia YMP:n uudistuksen asetuksiin.

Valtioneuvoston kanta

U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä U-jatkokirjeissä (UJ 5/2019 vp, UJ 4/2020 vp ja UJ 16/2020 vp) esitettyjä Suomen kantoja täydennetään ja täsmennetään seuraavasti, ottaen huomioon monivuotisesta rahoituskehyksestä saatu ratkaisu, Saksan viimeisimmät ehdotukset ja ajankohtainen neuvottelutilanne.

Tässä U-jatkokirjeessä otetaan kantaa vain keskeisimpiin auki olevin kysymyksiin siltä osin kuin kantaa ei vielä aiemmissa U-kirjelmässä ja U-jatkokirjeissä ole tai sitä on tarpeen muuttaa. Suomi on valmis tukemaan sellaista kokonaisratkaisua, joka toisaalta parantaa YMP:n vaikuttavuutta ympäristö- ja ilmastonäkökulmista sekä takaa maataloustuotannon kannattavuuden ja kannustavuuden.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus

Ympäristö ja ilmasto

Ehdollisuus (11 ja 12 artiklat ja liite III)

Suomi kannattaa sitä, että ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus GAEC 9 eituottavien alojen ja piirteiden vähimmäisosuudesta koskisi pelkästään pellon alaa komission alkuperäisessä ehdotuksessa ehdottaman kaiken maatalousmaan sijaan. Suomi pitää lähtökohtai-

sesti hyvänä nykyistä 5 %:n tasoa, koska sillä on merkitystä luonnon monimuotoisuuden kannalta. Suomi kuitenkin katsoo, että näiden toimien vaikuttavuutta monimuotoisuuden lisäämiseen tulisi parantaa. Vähimmäisosuus tulisi laskea alue- tai maatilatasolla, jotta poikkeuksia metsäisille alueille, nurmi- ja palkokasvivaltaisille tiloille ja pienille tiloille voi soveltaa jäsenvaltion niin halutessa. Kerääjä- ja typensitojakasvit, joille ei käytetä kasvinsuojeluaineita, tulisi voida ottaa huomioon vähimmäisosuudessa. Painokertoimien käyttöönoton tulisi olla jäsenvaltioille vapaaehtoista.

Ekojärjestelmät (28 ja 86 artiklat)

Suomen näkemyksen mukaan jäsenvaltioille pakollisen ekojärjestelmän käyttöönottoa pitäisi arvioida sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteiden että yksinkertaistamistavoitteiden kannalta. Suomi tukee Suomen ja Kroatian puheenjohtajakausilla esillä ollutta ehdotusta tai muuta vastaavaa mallia, jolla molempien YMP:n pilareiden rahoitus voitaisiin lukea ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Tällä tavoitellaan ympäristö- ja ilmastokunnianhimon nykyistä korkeampaa tasoa niin, että jäsenvaltioilla olisi enemmän joustavuutta toimeenpanna järjestelmät omat tarpeensa ja olosuhteensa huomioon ottaen. Kuitenkin osana muutoin tyydyttävää kokonaisratkaisua Suomi voi hyväksyä ekojärjestelmän pakollisuuden, mutta ei lähtökohtaisesti pidä kannatettavana tietyn vähimmäisrahoitusosuuden asettamista suorista tuista ekojärjestelmälle.

Lisäksi Suomi suhtautuu varauksellisesti Saksan ehdotukseen siitä, että jos ekojärjestelmille asetetaan vähimmäisrahoitusosuus, se olisi eri vuosina 2025-2027 kuin vuosina 2023-2024. Viljelijöiden ja hallinnon kannalta on selkeintä, että osuus olisi sama koko kauden. Suomi kannattaa sitä, että vuosina 2023-2024 ekojärjestelmissä mahdollisesti käyttämättä jäävät varat voitaisiin hyödyntää muiden suorien tukien toimenpiteiden rahoitukseen. Tämä mahdollistaisi paremmin EU-varojen hyödyntämisen tilanteessa, jossa viljelijöiden kiinnostusta uusiin ekojärjestelmän toimiin on vaikea arvioida etukäteen.

II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimet (65 ja 86 artiklat)

Suomi kannattaa ehdotusta, jonka mukaan osa luonnonhaittakorvauksista laskettaisiin maaseudun kehittämisrahaston 30 %:n vähimmäisosuuteen varojen kohdentamisesta ympäristö- ja ilmastotavoitteiden edistämiseen.Muut kuin ympäristö- ja ilmastonäkökohtiin liittyvät tukitoimityypit

Uudelleenjakotuki (26 artikla)

Saksan ehdotus uudelleenjakotuen vapaaehtoisuudesta on Suomen hyväksyttävissä.

Alakohtaiset tukitoimityypit (39-63 artiklat)

Suomi voi hyväksyä Kroatian puheenjohtajakaudella ehdotetut muutokset alakohtaisiin tukitoimityyppeihin.

Uusi toimeenpanomalli (7, 88, 89, 106, 120 ja 121a artiklat ja liite I)

106 artikla

Suomi kannattaa Saksan lisäystä siitä, että YMP:n strategiasuunnitelman hyväksymismenettelyssä komissio voisi perustaa suunnitelman hyväksymisen vain jäsenvaltioita sitovaan EU-lainsäädäntöön. Suomi katsoo, että YMP:n strategiasuunnitelmien laadinnassa tulee edistää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden saavuttamista jäsenvaltioissa.

121a artikla

Suomi voi hyväksyä ehdotuksen muiden kuin pinta-ala- ja eläinperusteisten tukien vaihtoehtoiseksi seurantamalliksi, jossa yksikkötukien vertailuarvona käytettäisiin tiettynä vuonna hyväksyttyjen hankkeiden keskimääräistä yksikkötukea.

Horisontaaliasetus

U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä U-jatkokirjeessä (UJ 5/2019 vp ja UJ 4/2020 vp) esitettyihin kantoihin ei ole täydennettävää tai täsmennettävää Kroatian puheenjohtajakaudella tehtyjen muutosehdotusten perusteella muutoin kuin pienten tilojen ehdollisuuden vaatimusten osalta. Suomi on jo U-jatkokirjeessä (UJ 5/2019 vp) esitetyssä kannassa hyväksynyt silloisen ehdotuksen, joka on monivuotisen rahoituskehyksen yhteydessä päätetty, rahoituskurin vuosittaisista palautuksista luopumisesta tulevalla rahoituskehyskaudella.

Suomi ei kannata sitä, että pienet tilat vapautettaisiin ehdollisuuden vaatimuksista. Suomi voi kuitenkin hyväksyä sen, että pieniin tiloihin sovellettaisiin kevyempiä menettelyjä ehdollisuuden valvonnassa ja seuraamuksissa.

Markkinajärjestelyasetus

Suomi voi hyväksyä Kroatian ja Saksan ehdottamat muutosehdotukset markkinajärjestelyasetukseen.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Valiokunta viittaa asiassa aikaisemmin antamaansa lausuntoon (MmVL 7/2019 vp — U 73/2018 vp).

Valiokunta toteaa, että vaikka komissio julkaisi lainsäädäntöehdotuksensa EU:n uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi kesäkuussa 2018, uudistuksen lopullisesta sisällöstä ja yksityiskohdista päättäminen on kuitenkin viivästynyt, koska poliittinen yhteisymmärrys unionin vuosien 2021—2027 budjetista onnistuttiin saavuttamaan vasta heinäkuussa 2020. Tämän seurauksena

uusi maatalouspolitiikka ei tule voimaan EU:ssa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti vuoden 2021 alusta, vaan maatalouspolitiikkaan on tulossa näillä näkymin kaksivuotinen siirtymäaika. Tämä tarkoittaa, että maatalouspolitiikan uudistusta ryhdytään toteuttamaan EU:ssa aikaisintaan vuonna 2023.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että EU:n budjettisopimuksen mukaan Suomen maatalouden rahoitus kasvaa kaudella 2021—2027 nimellisin hinnoin laskettuna 2,5 prosenttia kuluvaan kauteen 2014—2020 verrattuna. Mikäli rahoituskausien välisessä vertailussa otetaan huomioon Next generation EU –väline, Suomen maatalouden rahoitus kasvaa yhteensä 6 prosenttia. Rahoituksen muutokset kohdistuvat erisuuruisina tukijärjestelmän pilareiden I ja II välillä. I pilarin suorat tuet laskevat 0,8 prosenttia, mutta II pilarin maaseudun kehittämisvarat nousevat rahoituskehyksen osalta 7,6 prosenttia.

EU:n maatalousrahoituksella on suora yhteys Suomen nettomaksuasemaan, koska Suomen EU:lta saamista jäsenmaksun vastineista maatalous muodostaa yli 60 prosenttia. Lisäksi tuen merkitys Suomen maatalouden tulonmuodostuksessa on selvästi suurempi kuin EU-maissa keskimäärin, sillä tuotantokustannukset ovat Suomessa luonnonolosuhteiden vuoksi markkinahintoja korkeammat. Maataloustuen avulla on pystytty EU-jäsenyyden aikana turvaamaan suomalaisen maatalouden kilpailuedellytykset ja tuotannon volyymien säilyminen maan eri osissa ja tuotantosuunnissa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) perusrakenteeseen ei ole tulossa kaudella 2021—2027 muutoksia. Komission kesäkuussa 2018 julkistama lainsäädäntöehdotus nostaa kuitenkin kunnianhimoa ympäristö- ja ilmastoasioissa, joissa maataloudellakin on suuri merkitys. Biodiversiteetti on kaiken tuotannon perusta. Tavoitteiden saavuttamiseksi komissio tarjoaa CAP:n ns. uutta ”vihreää arkkitehtuuria”, jossa jäsenvaltioilla on sekä pakollisista että vapaaehtoisista ympäristötoimista koostuvat osiot. Lisäksi komission ehdotus antaa jäsenmaille enemmän valtaa ja vastuuta päättää CAP:n toimeenpanosta kansallisesti ja edellyttää niiltä kansallisten strategiasuunnitelmien laatimista politiikan toteuttamiseksi (uusi toimeenpanomalli). Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että ehdotettu uusi toimeenpanomalli toteutuessaan tarjoaa mahdollisuuden ottaa nykyistä paremmin huomioon jäsenmaakohtaiset olosuhteet yhteisessä maatalouspolitiikassa.

CAP-uudistuksen aiempaa kunnianhimoisempia ilmasto- ja ympäristötavoitteita on haluttu entisestään korostaa komission taholta joulukuussa 2019 julkaistulla Green dealilla ja toukokuussa 2020 julkaistulla Pellolta pöytään -strategialla. Erityisesti kansallisten strategiasuunnitelmien on ajateltu edistävän tavoitteiden toteuttamista. Uudistuksen mukaan strategiasuunnitelmien laadinnan tulee edistää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden saavuttamista jäsenvaltioissa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että strategiasuunnitelmien hyväksymismenettelyssä komissio voi perustaa hyväksymisen vain jäsenvaltioita sitovaan EU-lainsäädäntöön.

Valiokunta toteaa, että uudistukseen sisältyvillä ympäristövaatimusten muutoksilla tulee olla suurempi vaikutus maataloussektoriin muualla Euroopassa kuin Suomessa. Suomessa suurin osa viljelijöistä osallistuu jo nyt esim. ympäristökorvausjärjestelmään, kun taas joissakin jäsenmaissa vain muutama prosentti viljelijöistä on mukana ympäristökorvausjärjestelmässä.

Valiokunta korostaa, että ennen kuin vihreän arkkitehtuurin reunaehdoista sovitaan yksityiskohtaisesti on selvitettävä, millaisia vaikutuksia uudesta maatalouspolitiikasta seuraa tilatasolle. Tulee saada tietoa siitä, miten esimerkiksi ehdollisuus, ekojärjestelmä ja muut mahdolliset vihreän arkkitehtuurin muutokset tulevat vaikuttamaan tuen saamisen ehtoihin. Mahdolliset kiristyvät ehdollisuusvaatimukset voivat johtaa siihen, että entisen suuruista tukitasoa ei voida ehkä saada aiemmalla kustannustasolla, vaan tukien saamiseksi joudutaan sitoutumaan lisäkustannuksia aiheuttaviin ympäristö- ja ilmastokuormitusta vähentäviin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat tilojen talouteen. On välttämätöntä, että toimenpiteiden aiheuttamia korotuspaineita maatilayritysten yksikkökustannuksiin hillitään. Toisaalta maataloustuotannon ja maatalouden tulokehitys kaudella 2020—2027 riippuu voimakkaasti myös markkinoista eli maataloustuotteiden ja tuotantopanosten hintakehityksestä.

Ympäristö ja ilmasto

Valiokunta toteaa, että komission esitys ympäristö- ja ilmastonäkökulman ottamisesta nykyistä vahvemmin huomioon yhteisessä maatalouspolitiikassa lisää tukien ehdollisuutta pilarin I suorissa tuissa. Pakolliseen ehdollisuuteen ollaan sisällyttämässä kaikki nykyisen täydentävien ehtojen järjestelmän elementit sekä osa nykyisen ohjelmakauden viherryttämiselementeistä. Siihen sisältyy myös luonnon monimuotoisuuden kannalta merkityksellisten ei-tuottavien alojen vähimmäisosuuden määrittäminen pellon/maatalousmaan alasta. Valtioneuvoston kannan mukaisesti valiokunta katsoo, että ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus GAEC 9 ei-tuottavien alojen ja piirteiden vähimmäisosuudesta tulee koskea pelkästään pellon alaa, pitäen lähtökohtaisesti hyvänä nykyistä 5 prosentin tasoa. On erittäin tärkeää, että näiden toimien vaikuttavuutta monimuotoisuuden lisäämiseen parannetaan tutkimustietoon perustuen ja samalla selvitetään parempia ja kohdennetumpia keinoja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Valtioneuvoston kannan mukaisesti valiokunta katsoo myös, että 5 prosentin vähimmäisosuus tulee laskea alue- tai maatilatasolla, jotta poikkeuksia metsäisille alueille, nurmi- ja palkokasvivaltaisille tiloille ja pienille tiloille voidaan soveltaa jäsenvaltion niin halutessa. Kerääjä- ja typensitojakasvit, joiden viljelyssä ei käytetä kasvinsuojeluaineita, tulee ottaa huomioon vähimmäisosuudessa.

Ehdotuksessa halutaan myös erikseen tukea niitä viljelijöitä, jotka ovat valmiita sitoutumaan pakollista ehdollisuutta pidemmälle meneviin ympäristö- ja ilmastotoimiin. Nämä viljelijöille vapaaehtoiset osiot sisältävät I pilarin tukien ns. ekojärjestelmän sekä II pilarin maatalouden ympäristökorvausjärjestelmän. Näiden järjestelmien toteuttaminen on maatalousyrittäjille täysin vapaaehtoista, mutta jokaisen jäsenvaltion on tarjottava nämä mahdollisuudet. Valtioneuvoston kannan mukaisesti valiokunta pitää tärkeänä, että ekojärjestelmän käyttöönottoa arvioidaan sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteiden että yksinkertaistamistavoitteiden kannalta korostaen sitä, että tukijärjestelmän molempien pilareiden rahoitus tulee voida lukea ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Jäsenvaltioilla tulee olla joustavuutta toimeenpanna järjestelmät omat tarpeensa ja olosuhteensa (mm. peltolohkojen koko, alueiden metsäisyys ja tilakoko) huomioon ottaen.

Valiokunta katsoo, että ekojärjestelmän tulee olla osa kokonaisratkaisua eikä sille lähtökohtaisesti pidä asettaa mitään vähimmäisrahoitusosuutta suorista tuista. Vuosina 2023—2024 ekojärjestelmästä mahdollisesti käyttämättä jäävät varat tulee voida hyödyntää muiden suorien tukien toi-

menpiteiden rahoitukseen. Tärkeintä on, että varat edistävät uudistuksen tavoitteita ympäristö- ja ilmastoasioissa.

Valiokunta korostaa, että ympäristökorvausjärjestelmällä on maataloudessamme erittäin keskeinen asema ilmastonmuutoksen torjunnassa. Myös eläinten hyvinvointikorvausjärjestelmä tulee säilyttää osana maaseudun kehittämisen toimenpidekokonaisuutta. Suomessa tuotantoeläinten hyvinvoinnin taso on erittäin hyvä vertailtaessa EU:n jäsenmaita. Valiokunta edellyttää, että eläinten hyvinvoinnin vaatimukset nostetaan Suomen tasolle kaikissa EU:n jäsenmaissa ja minimivaatimuksia, joista on sovittu, noudatetaan vähintään samantasoisina kaikkialla EU:ssa. Valiokunta korostaa myös, että I pilarin toimenpiteet eivät saa olla päällekkäisiä II pilarin toimenpiteiden kanssa.

Valiokunta pitää erittäin myönteisenä ehdotusta, jonka mukaan osa luonnonhaittakorvauksista laskettaisiin maaseudun kehittämisrahaston 30 prosentin vähimmäisosuuteen varojen kohdentamisesta ympäristö- ja ilmastotavoitteiden edistämiseen.

Lopuksi

Valiokunta pitää välttämättömänä, että maataloustuotanto voi jatkua koko Suomessa eli EU:n kaikilla alueilla mukaan lukien epäsuotuisat alueet. Suomen lyhyt kasvukausi ja kylmä ilmasto on otettava huomioon ja maamme omavaraisuus turvattava.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä asetusehdotukseen sisältyvää mahdollisuutta myöntää tuotantoon sidottuja tukia kuluvan kauden reunaehtojen mukaisesti. Tämä on maamme tuotannon kannalta välttämätöntä.

Valiokunta katsoo, että jäsenvaltioiden sisällä alueelliset ja tilakohtaiset olosuhteet tulee voida ottaa huomioon hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia määriteltäessä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Turvemaiden osalta tulee erityisesti ottaa huomioon, että tilat tarvitsevat viljelysmaita myös tilakeskusten läheisyyteen. On myös tärkeää, että turvemaita koskevaa tutkimustoimintaa lisätään ja tietoa saadaan mm. nurmen hiilensidonnasta ja siten saatavista ilmastohyödyistä.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että uudistuksella lisätään jäsenmaiden valkuaisomavaraisuutta.

Valiokunta pitää välttämättömänä niin tukijärjestelmien yksinkertaistamista kuin myös hallinnollisen taakan vähentämistä erityisesti toimijoiden näkökulmasta.

Jäsenvaltioille tulee antaa nykyistä enemmän päätäntävaltaa valvonnasta ja seuraamuksista. On kuitenkin syytä huolehtia siitä, että kaikissa jäsenvaltioissa minimivaatimukset toteutuvat. Oikeusvaltiossa noudatettavien periaatteiden mukaisesti sanktiojärjestelmä on saatava läpinäkyväksi ja seuraamukset ennakoitaviksi, eikä samasta laiminlyönnistä saa aiheutua päällekkäistä seuraamusta. Seuraamukset eivät saa muodostua kohtuuttomiksi, ja ensisijaisesti on käytettävä neuvontaa. Tukijärjestelmää tulee erityisesti muuttaa jatkuvasti vaihtelevien peltopinta-alojen ja eläinten korvamerkkipuutteiden osalta siten, että aiheettomat sanktiot poistuvat ja peltoalat pysyvät

muuttumattomina, ellei niissä ole tapahtunut tosiasiallisia muutoksia. Viljelijöiden oikeusturvasta on huolehdittava.

Valiokunta toteaa, että jäsenvaltiot voivat soveltaa uusia CAP:n strategiasuunnitelmia 1.1.2021 alkaen. Valtioneuvoston kannan mukaisesti valiokunta pitää tärkeänä, että siirtymäkauden toimeenpanossa voidaan edetä nopeasti. On tärkeää, että maaseudun kehittämisen elpymisvarat saadaan mahdollisimman nopeasti jäsenvaltioiden käyttöön. *Ottaen huomioon mm. investointitarpeet valiokunta korostaa pitkäjänteisen maatalouspolitiikan merkitystä viljelijöiden kannalta.*

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 15.10.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Kai Mykkänen kok (osittain)
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Atte Harjanne vihr (osittain)
varajäsen Tuomas Kettunen kesk (osittain)
varajäsen Ari Koponen ps
varajäsen Juha Pylväs kesk
varajäsen Janne Sankelo kok (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius

Eriävä mielipide

Perustelut

Esityksessä on kyse komission ehdotuksista (YMP) yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista asioista uudelle rahoituskaudelle 2021—2027. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä suhtautuu varsin kriittisesti koko esitykseen, sillä viljelijöiden ja koko suomalaisen maaseudun säilymistä, selviytymistä ja toimeentuloa on ajettu järjestelmällisesti alas niin Euroopan unionissa kuin maamme hallituksenkin toimien osalta jo kauan. Tästä suuntauksesta kertoo sekin, että koko maamme saama tuen määrä laskee tulevalla kaudella. Ensinnäkin EU-tuen kokonaismäärä laskee maassamme komission tämän hetkisen tiedon mukaan kehyskaudella viime vuoden hinnoin laskettuna useita prosenttiyksiköitä meneillään olevaan ohjelmakauteen verrattuna. Näin tulee käymään, kun huomioidaan EU:n tulossa olevat viherryttämisvaateet.

Toisaalta valiokuntaryhmämme on yhä enemmässä määrin huolestunut myös siitä, että suoriin tukiin on kohdistumassa leikkaus. Samalla olemme erittäin huolissamme siitä, että tulossa on pakollinen ekojärjestelmä, mikä pahimmassa tapauksessa eriarvoistaa viljelijöitä entisestään. Samoin näemme valiokuntaryhmänä, että jatkossa esityksellä tavoitellaan isossa kokonaiskuvassa ympäristö- ja ilmastotavoitteiden osalta vieläkin korkeampaa tasoa kuin tällä hetkellä. Tämä jos mikä rankaisee kotimaisia viljelijöitä, jotka ovat toiminnassaan tehneet jo parannuksia viljelytekniikoihin.

Tällaisilla edellä mainituilla päätöksillä heikennetään täten mielestämme entisestään maamme maatalouden ja maatilojen kannattavuutta. Tämä on erityisen huolestuttavaa varsinkin, kun komissio ei ole pystynyt poissulkemaan sitä, etteikö byrokratia lisääntyisi entisestään. Tällaista kehitystä me perussuomalaiset emme pidä suotavana. Lisäksi tämä sopii erittäin huonosti siihen kokonaiskuvaan, että koko unionin alueella pyritään säilyttämään ja ylläpitämään elinvoimainen elintarviketuotanto ja ruokaturva. Toki olemme tyytyväisiä siihen, että pieniin tiloihin sovelletaan kenties kevyempiä menetelmiä valvonnan suhteen jatkossa.

Lopuksi on syytä muistaa edelleen, että tällaisella esityksellä halutaan myös korostaa EU:n vihreän kehityksen ohjelmaa sekä Pariisin ilmastosopimusta, mikä vaatii ilmastopoliittisia kiristystoimia koko Euroopan unionin alueella. Perussuomalaiset näkevätkin, että tällaiset viherryttämisehdotukset ovat täysin kohtuuttomia, koska jo nyt koko Suomen maatalous on ongelmissa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevat asiat huomioon eikä yhdy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunnan lausunto MmVL 22/2020 vp

Helsingissä 15.10.2020

Ritva Elomaa ps
Mikko Lundén ps
Ari Koponen ps
Peter Östman kd